

Transferne cene – določanje obrestne mere pri posojilih med povezanimi osebami

Pogodbena obrestna mera v posojilnih poslih med povezanimi osebami

Kadar posojila med seboj sklepajo povezane osebe, veljajo posebna pravila tako glede dovoljene višine posojila, kot tudi glede dovoljene obrestne mere za tako posojilo. Višino posojila (glavnice) deloma omejujejo pravila o tanki kapitalizaciji (32. člen ZDDPO-2 (opomba 1)) in statusno-pravna pravila (277. člen ZGD-1, 498. člen ZGD-1 in 499. člen ZGD-1 (opomba 2)). Višino obrestne mere pa omejujejo predvsem davčna pravila (19. člen ZDDPO-2).

V tem prispevku si bomo pogledali osnovna pravila in omejitve pri določanju višine obrestnih mer med povezanimi osebami, ki so tudi aktualna v vsakdanji praksi.

Dovoljeni pristopi za določanje tržne obrestne mere

Posli med povezanimi osebami se po svoji vsebini ne bi smeli razlikovati od poslov, ki jih med seboj sklepajo nepovezane osebe. V obeh tipih poslov bi morali namreč upoštevati tržne razmere in oblikovati cene po neodvisnem tržnem načelu (*ang. arm's length principle*). Tudi posojila med povezanimi osebami bi torej morala imeti dogovorjeno tržno obrestno mero.

Prvi – in tudi vsebinsko najbolj pravilen – način določanja ustrezne obrestne mere v posojilih med povezanimi osebami, je torej pridobitev podatka o tržni obrestni meri. Ta podatek lahko pridobimo bodisi z notranjo primerjavo (t.j. posojilo s povezano osebo primerjamo z drugim posojilom, ki ga je naše podjetje sklenilo z neko nepovezano osebo), bodisi z zunanjo primerjavo (t.j. posojilo s povezano osebo primerjamo z drugim posojilom, ki ga je neko neodvisno podjetje na trgu sklenilo z drugim neodvisnim podjetjem). A zavedati se moramo, da je do takšnih podatkov izredno težko priti. Najprej bomo naleteli na težavo poslovne skrivnosti, zaradi katere ne bomo mogli pridobiti podatka o obrestni meri za posojila med nepovezanimi osebami, kar bo uporabo zunanje primerjave naredilo praktično neizvedljivo. Če pa se bomo lotili notranje primerjave, se bo zapletlo pri lastnostih posojila. Notranja primerjava obrestnih mer je namreč izvedljiva le v primeru, če so lastnosti obeh primerjanih posojil identične (t.j. enaka višina glavnice, enaka ročnost, enake bonitetne ocene, enaka zavarovanja ipd.). V praksi se torej tudi dokazovanje tržne obrestne mere preko notranje primerjave izkaže za zelo oteženo.

Z namenom olajšanja dokazovanja "ustreznosti" in "tržnosti" obrestne mere, pa je zakonodajalec uvedel še institut "priznane obrestne mere" (POM). Slednja predstavlja umetno izračunano obrestno mero, ki jo davčni organ sprejema kot tržno in glede katere zavezanec ni treba prilagati nobenih dodatnih dokazil. Institut POM torej deluje kot t.i. "varni pristan" (*ang. safe harbor*), saj se z upoštevanjem POM zavezanec znebi kakršnega koli davčnega tveganja, povezanega z višino pogodbene obrestne mere.

Članek mag. Ivana Kranjca je dostopen za naročnike On-line vestnika Računovodski in davčni nasvet in vsebuje:

- **Računanje priznane obrestne mere**
- **Vpliv negativnega EURIBOR-ja in LIBOR-ja na priznano obrestno mero**
- **Dokazovanje tržne obrestne mere, ki se razlikuje od priznane obrestne mere**
- **Težave pri uporabi instituta varnega pristana**

ZANIMA ME [naročilo](#) za on-line vestnik Računovodski in davčni nasvet.